

POSTANOWIENIE

27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I.Z., D.K., K.K. i M.K.
przeciwko R. [...] w L.
o ustalenie nieważności uchwały,
na skutek skargi kasacyjnej I.Z.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 15 września 2022 r., I ACa 490/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[A.T.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 września 2022 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację powódki I.Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 14 kwietnia 2021 r., którym oddalone zostało powództwo I.Z., D.K., K.K. i M.K. (następców prawnych M.Z.) skierowane przeciwko R. [...] w L. (dalej: „S.”) o ustalenie nieważności uchwały nr 2/2008 Walnego Zgromadzenia pozwanej z 10 maja 2008 r. w przedmiocie zmiany § 65 ust. 5 statutu dotyczącej podziału pozostałego majątku między członków i byłych członków po postawieniu „S” w stan likwidacji.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powódkę I.Z.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jej zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie „czy w świetle art. 42 § 2 oraz § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze - powódka ma interes prawny w domaganiu się stwierdzenia nieważności uchwały nr 2/2008 Walnego Zgromadzenia pozwanej o zmianie § 61 ust. 5 Statutu Spółdzielni - i czy podważenie tej uchwały doprowadzi do zmiany jej sytuacji majątkowej, z uwzględnieniem tego, że zrealizowana została późniejsza uchwała pozwanej nr 14/2013 w przedmiocie przeznaczenia majątku pozostałego po zakończeniu likwidacji Spółdzielni i sposobu jego podziału”.

Powódki D.K., K.K. i M.K. w odpowiedzi na skargę kasacyjną poparły ją w całości i wniosły o jej uwzględnienie.

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek

przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia tych wymagań.

Skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ograniczyła się do sformułowania wątpliwości, nie przeprowadzając żadnego pogłębionego wywodu prawnego z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła swoich wątpliwości dla wykazania, że stanowią one istotne zagadnienie prawne. Argumentacja skarżącej jest ogólnikowa, jednostronna i ogranicza się do przedstawienia własnego poglądu prawnego w opozycji do stanowiska Sądu drugiej instancji. Nie wykazuje zatem, że w sprawie ujawniło się zagadnienie wykładnicze o problemowym czy precedensowym charakterze, którego wyjaśnienie wymagałoby zaangażowania Sądu Najwyższego i sprzyjało rozwojowi prawa.

Silnie kazuistyczny sposób ujęcia zagadnienia prawnego wskazuje, że nie ma ono charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz jest osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl. oraz z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.). Powódka nie formułuje bowiem nowych, dotąd nie rozstrzygniętych problemów wykładniczych, lecz zarzuca Sądowi Apelacyjnemu nieuzasadnione – jej zdaniem – oddalenie apelacji, z uwagi na przyjęcie, że podjęcie przez Spółdzielnię uchwały nr 14/2013 w przedmiocie przeznaczenia majątku pozostałego po likwidacji Spółdzielni i sposobu jego podziału ostatecznie ukształtowało sytuację byłych członków Spółdzielni, a skuteczne nie zakwestionowanie tej uchwały przez poprzednika prawnego powódek

(M.Z.) i jej wykonanie, sprawia, że powódki nie mają interesu prawnego w domaganiu się stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały.

Ubocznie podkreślenia wymaga, że z wiążącej Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia wynika, że poprzednik prawny powódek M.Z. w dacie podjęcia zaskarżonej uchwały i przed postawieniem Spółdzielni w stan likwidacji nie był członkiem Spółdzielni, został bowiem wykreślony z rejestru członków 2 czerwca 2007 r. wobec złożenia rezygnacji. Ponadto, zwrócono mu wkład gruntowy i wypłacono udziały.

Powództwa o uchylenie uchwały nr 9/2007 dotyczącej skreślenia M. Z. z rejestru członków, stwierdzenie nieważności tej uchwały, a także powództwo o stwierdzenie nieważności jego oświadczenia z 24 maja 2007 r. o rezygnacji z członkostwa zostały prawomocnie oddalone. Prawomocnie umorzeniem postępowania zakończyło się również postępowanie zainicjowane jego powództwem dotyczącym uchylenia uchwały nr 14/2013 z 30 listopada 2013 r. w przedmiocie określenia przeznaczenia majątku Spółdzielni po zakończeniu jej likwidacji i sposobu jego podziału.

Zgodnie z art. 125 § 5 a Prawa Spółdzielczego byli członkowie spółdzielni mają natomiast prawo do uczestniczenia w podziale majątku spółdzielni tylko wtedy, gdy do chwili przejścia lub postawienia spółdzielni w stan likwidacji nie wypłacono im wszystkich udziałów. M.Z., którego powódki są spadkobierczyniami nie tylko zrezygnował z członkostwa, ale przed datą podjęcia zaskarżonej uchwały wypłacono mu wszystkie udziały. Wszelkie próby sądowego podważenia skreślenia poprzednika prawnego skarżącej z rejestru członków na skutek złożenia rezygnacji zakończyły się natomiast prawomocnymi orzeczeniami oddalającymi zgłoszone w tym przedmiocie żądania.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

[A.T.]

[a.ł.]

